

17 jul 2025 -09:32

Regie der Gebouwen renoveert gebouwenvleugel (blok 1) van het gesloten centrum in Merksplas

De Regie der Gebouwen heeft de renovatie afgerond van blok 1 van het Gesloten Centrum voor Illegalen (CIM) in Merksplas. De werken kostten 5 miljoen euro en maken het mogelijk om de opvangcapaciteit van het centrum uit te breiden tot 180 plaatsen (40 nieuwe plaatsen). Ook de veiligheid en het comfort van het personeel en de bewoners zijn verbeterd.

Waardevol erfgoed

Het CIM is een gesloten centrum van de Dienst Vreemdelingenzaken waar vreemdelingen in onwettig verblijf ondergebracht worden in afwachting van hun terugkeer.

Er zijn momenteel zes gesloten centra in België (twee in Steenokkerzeel en één in Brugge, Merksplas, Vottem en Holsbeek), die beheerd worden door de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ).

Het CIM in het Merksplas-Koloniedomein maakt deel uit van een beschermd cultuurhistorisch landschap.

Het domein was vroeger een landloperskolonie, maar verloor deze functie met de afschaffing van de wet op de landloperij in 1993. De voormalige verblijfspaviljoenen van de kolonie werden toen toegewezen aan het toenmalige ministerie van Binnenlandse Zaken voor de inrichting van een “gesloten onthaalcentrum voor illegale vreemdelingen”. De Regie der Gebouwen staat in voor het beheer van het gebouwencomplex.

Blok 1 van het CIM dateert van rond 1878 en is één van de oudste complexe eenheden van de voormalige kolonie. Het gebouw zelf behoort tot het bouwkundig erfgoed in Vlaanderen.

Omdat zowel het gebouw als de site beschermd zijn, gebeurde de renovatie in nauw overleg met het Vlaams Agentschap Onroerend Erfgoed.

Aanpassing aan de hedendaagse normen

Blok 1 bevond zich nog steeds in de oorspronkelijke toestand van bij de start van het CIM in de jaren 90. In die tijd werd gekozen voor grote leefgemeenschappen, met slaapzalen van 20 tot 25 personen en een grote gemeenschappelijke ontspannings- en sanitaire ruimte. Deze infrastructuur is niet ideaal voor de veiligheid van het personeel en de privacy van de bewoners. De meeste lokalen van blok 1 waren daarom niet meer in gebruik als bewonerskamers en een grondige renovatie drong zich op.

Een complete renovatie en herinrichting

In oktober 2022 startten de renovatiewerken van blok 1, die in juni 2025 zijn afgerond. De Dienst Vreemdelingenzaken werd nauw betrokken bij het project om erop toe te zien dat de renovatie beantwoordde aan de noden van het personeel en de bewoners.

Omdat het om een historisch gebouw gaat, kwamen pas na de afbraakwerken verschillende structurele elementen aan het licht. Hierdoor moest de vloerplaat verstevigd worden. Daarnaast werden, in het kader van de brandveiligheid, extra compartimenteringswerken uitgevoerd. Tijdens de uitvoering werd op basis

van bijkomend onderzoek beslist om de originele vloer in de bezoekerszaal te behouden, om zo het historische karakter van het gebouw maximaal te respecteren en te versterken.

Op het gelijkvloers werden nieuwe medische ruimtes ingericht, inclusief individuele ziekenboegen die aangepast zijn aan personen met een beperkte mobiliteit. Er werden ook nieuwe bezoekersruimtes gecreëerd met een rechtstreekse toegang vanaf de portierloge, wat zorgt voor meer flexibiliteit in de bezoeken voor de bewoners. De vernieuwde infrastructuur staat ten dienste van het hele centrum.

Op de 1ste verdieping werden bewonerskamers voor 2 tot 4 personen gecreëerd, elk uitgerust met sanitaire voorzieningen (toilet, lavabo en douche).

Er is ook een grote gemeenschappelijke ontspanningsruimte gecreëerd, evenals andere ondersteunende lokalen voor de bewoners van blok 1.

Dankzij de renovatie is de capaciteit van het centrum uitgebreid met een 40-tal plaatsen. Het centrum kan voortaan 180 bewoners opvangen. De veiligheid van het personeel en het comfort en de privacy van de bewoners zijn ook sterk verbeterd. Het gebouw voldoet nu ook aan de nieuwste normen met hoog rendementsglas, een automatische toegangscontrole en camera's.

De andere blokken van het CIM werden de voorbije jaren al aangepast aan de hedendaagse normen. In 2015 renoveerde de Regie der Gebouwen blok 3 en in 2017 richtte ze een gespecialiseerde vleugel in in blok 5 om een individueel regime mogelijk te maken en de veiligheid te verhogen.

Verbetering van de energieprestatie

Ook de energieprestatie van blok 1 werd verbeterd, rekening houdend met de beperkingen die een geklasseerd monument op dit vlak met zich meebrengt.

Zo werd er een ventilatiesysteem geïnstalleerd met warmterecuperatie.

Ook de luchtdichtheid van de ramen werd verbeterd, zodat er geen warme lucht verloren gaat langs de kieren.

Het luchtdebiet van de bezoekszaal wordt geregeld in functie van het CO₂-gehalte in de ruimte. Op deze manier is er steeds een aangenaam binnenklimaat en kan er energie bespaard worden op de momenten dat de zaal niet wordt gebruikt of dat er minder bezoek is.

Technische fiche (renovatie blok 1)

Eigenaar: Belgische Staat

Bouwheer: Regie der Gebouwen

Gebruiker: Dienst Vreemdelingenzaken (FOD Binnenlandse Zaken)

Totale kostprijs: 5 miljoen euro (inclusief btw)

Aannemer: Monument – Goedleven NV

Duur van de werken: oktober 2022 – juni 2025

Regie der Gebouwen
Gulden Vlieslaan 87 / 2
1060 Brussel
België
+32 2 541 65 11
<http://www.buildingsagency.be>

Steven Hus (NL) -Sylvie Decraecker (FR)
+32 (0)477 33 61 24
+32 (0)475 80 71 20
press@buildingsagency.be